

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 275.

V Ljubljani, v soboto 28. novembra 1896.

Letnik XXIV.

Naša pota.

Liberalna načela so zopet združila dva nasprotnika. Pri tem se je iznova pokazalo, da je narodnost liberalni gospodi popolnoma postranska stvar in da jo uporabljajo le takrat, kadar služi njihovim strankarskim koristim. Združeni slovenski in nemški liberalci trobijo s svojimi deli vsakemu, kedor jih hoče poslušati, glasno na uho: „Narodnost nam je le še prazna fraza, s katero hinavski zarohnimo časih proti brezdomovinstvu“.

V obrambi liberalnih načel se pa ne skriva našim nasprotnikom kar nič idejnega. Naši nemškutarji krog „Naroda“ in krog Schwegla se prav nič ne ogrevajo za ideološke sanjarije liberalnih naukov; korenine njihove zveze izvirajo v sami goli sebičnosti. Zgodovinski nasprotniki ljudstva so se srečno našli tudi v naši deželi in se objemajo, kričoč, da se gre proti mračnjakom in nazadnjakom.

Smejejo se, ko vidijo, da ne morejo ziniti tolike neumnosti, da bi je njihovi pristaši ne verjeli. In smejejo se zato, ker je toliko časa, dokler bodo mogli zvišano kaliti vodo, zagotovljena njihova politična, slovstvena in denarna nadvlada.

Naše ubogo ljudstvo, kmet, rokodelce in delavec, stoji brez pravic, brez veljave liberalnim zastopnikom nasproti. Liberalno uradništvo, liberalno tako zvano izobraženstvo, liberalni tvorničarji in veleposestniki hočejo ostati še vedno politični jebro in gmotni izsesovalci ljudstva. Zato, da bi nižji stanovi ne izpoznali, da nimajo nobene samostojnosti, in da bi ne razdrli krutega jarma, ki jih tišči, mečejo med nje zastrupljene drobce zvanečih puhle. Klerikalni zmaj, inkvizicija, f...i, srednjeveška

tema itd. itd. so tisti opij, s katerim motijo ubogo ljudstvo, da bi ne čutilo, kako je dero.

Na Slovenskem imamo med ljudstvom skorej samo duhovnike, ki so toliko izobraženi in vneti za dobro stvar, da pomagajo ljudstvu k gospodarski samostojnosti. Skorej samo, pravimo, ker v resnici se je zadnji čas vzgajilo že več navdušenih in požrtvovalnih mož iz drugih stanov, ki izvršujejo naših dnij najlepši posel — gospodarsko organizacijo delavskih stanov. Vender zavzema duhovnik nujno vsled naših razmer najbolj vidno mesto pri tem delu, ki stane obilo truda, časa in denarja in ki osebno ne donaja niti časti, še manj pa gmotnega dobička. Drugače za zdaj sploh ni mogoče. Bog daj, želimo najiskrenejše, da ta organizacija kmalu vzbudi še novih, neduhovniških sodelavcev in da se duhovnik čim najpreje vrne na tisto mesto, kamor ga v vrejeni družbi kliče njegov svet poklic! A sedaj je to še nemogoče. Črna suknja, ki se kaže izmeji organizacijskega dela, pa daje nasprotnikom ugodno priliko, da se zvito znašajo nad klerikalstvom. Veseli so, da dobé sploh kaj poveda napadati stvar samo in, dasi stoje na drugem stališču, vender pravno in gmotno pomagajo socijalni demokraciji, ki iz drugih namenov rohti proti cerkvi in duhovstvu.

Liberalna vzgoja, s katero nas je napitala nemška kultura, nam razlaga umstvene zmote, s katerimi je napolnjena naša družba. Usmiljenja so vredni tisti, ki se jih ne morejo otresti. Boj proti njim mora torej voditi sočutno usmiljenje. A umstvene zmote niso tako nevarne, kot sebičnost, ki jih vzdržuje. Um se da prepričati, z voljo je drugače. Um mora vsprejeti dokazano stvar, volja pa ima svoja pota. Zato je proti sebičnosti brezvspešno vsako dokazovanje; proti nji je treba pravnih sredstev in trdega, požrtvovalnega dela.

V navedenih resnicah vidimo razlago našega tako zvanega prepira in pot, ki vodi k sporazumljenju. Pred vsem nam je treba prave, poštene volje, boja proti sebičnosti, stvarne ljubezni do ljudstva. Potem bo vse šlo!

Naš liberalcec pa podira kmečko, delavsko in obrtno organizacijo, kjer more, zabavlja proti ljudskim posojilnicam, proti zadrugam, proti delavskim zahtevam s pretvezo klerikalne nevarnosti; prav za prav pa se bori le za svojo nadvlado. Iz istih sebičnih vzrokov grmi proti slobodi cerkve, proti verski šoli itd.

Da se vzdržé, uporabljajo vzlasti časopisje. Leposlovno slovstvo so si skušali vzdrževati izključno v svojih rokah. Z brezobzirnostjo so si pridobili prvaško samosilništvo v slovstvenih stvarih. Kedo se je upal ziniti svoj čas katero proti Stritarju, ali njegovemu „Zvonu“. Kot misera contribuens plebs je moral ves slovenski svet klečati pred njim in — mu ploskati. Samostojnega, kritičnega mišljenja je bilo vedno manj in zato je tisti čas tudi hiral našo slovstvo. — V časopisju si je priboril „Slov. Narod“ prvo mesto. Z vednim oholim zaničevanjem katoliškega gibanja, s starimi židovskimi frazami, s pikantnim opisovanjem osebnih slabostij, je zlezal ta list kvišku in si je dresiral neko četo ljudij, ki mislijo, hočejo in delajo v vseh političnih vprašanjih izključno po „Narodu“.

Slabi časi so bili. Ljudstvo je gmotno vedno bolj propadalo in namestu zdravega organiziranega narodnega življenja se mu je podajal surogat kake veselice, pri kateri je imelo lepo priložnost klicati „živio“ narodnim prvkom. Gmotna in duševna odvisnost se je vedno bolj širila. Obojno je vzdrževala sebičnost liberalne gospode.

V tem času je nastopil preč. g. dr. Mahnič,

LISTEK

Zoologiske črtice.

Posebno spretnost in fin okus kažejo v izbiranji naslovov svojim duševnim proizvodom gospodje, kateri pomagajo našemu liberalnemu kolegi na svitlo vsaki dan.

Razun nedelj in praznikov, seveda, ker so dobri kristijani, in je, ob takih dneh prepovedano vsako hlapčevsko delo.

Segajo gospodje tudi po imenih iz zoologije, koja prikladajo sovražnikom, katere premagujejo v uvodnih člankih.

Po takih zmagah jim je pri sreč, kakor junaku nemške narodne pravljice, katerega hvali pesem:

Dar nach aluog er sehler einen wisent und einen elch,
Starker ure viere und einen grimen seheler.

Samo, da včasih ti gospodje pridevlejo svojim nasprotnikom, da bi jih uničili tem popolneje, imena manjših živali.

Wisent, Elch itd. jim je vse preveliko, pa si napravijo papirnatga — upupa epops.

Mogoče pa tudi, da se motimo, ker sotrudniki velikih listov, — in velik list je brez dvojbe naš liberalni kolega, — imajo tudi navado, pritiskati svoja časnikarska imena člankom na čelo.

Ako pa se ne motimo, in ta list resno hoče naslovljati svoje članke z živalskimi imeni, nasvetu-

jemo mu prav nesebično živalske naslove člankom za ves teden.

Ponedeljek: *Proteus anguineus*. Liberalno glasilo hvali v članku svoje bralce, ki imajo, kakor omenjena žival, oči pod kožo, da ne vidijo političnih kozolcev, katere preobračata njihov list in njihova stranka.

Torek: *Setigera*. Popis „moderne“ naše belestrike.

Sreda: *Clamatores*. Dopisi iz dežele, tičočci se osobito volitev.

Četrtek: *Fissilingua*. Klerikalcem se v krepkih izrazih očita nemčurstvo, ob jednom se hvalita Schwegel in Schaffer.

Petek: *Edentata*. List tarna — glej včerajšnji „Narod“, — da vse njegovo grizenje ni moglo uničiti dr. Mahniča.

Sobota: *Rana mugiens*. List zopet kriči na klerikalce.

Program ta zadostoval bi za ves teden, pa tudi za ves mesec, da celo za vse leto, ker se poljubno lahko zamenjavajo med seboj njega točke.

Tudi bi to v list zaneslo neko, do sedaj nečuvno raznoličnost.

Treba le poskusiti!

Koncem leta pa naj list priobči fulminanten članek, kjer se bode pela hvala vesoljnemu živalstvu ki je dalo listu toliko gradiva.

Lehko tudi naroči kak slavospev pri katerem naših panteistiško nadahnenih pesnikov. Tem bi za ta slučaj toplo priporočali sledeče, bistvo panteizma razlagajoče vrstice nemškega pesnika:

Wenn je Dich eine Wanze zwiekt,
So hat die Gottheit Dich beglückt,
Ein Pantheon ist jeder Hund,
Den tausend Flöhe beissen wund...

Brodnik.

(Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Prvi del.

Valerija.

I.

Sergij.

Bilo je nekega lepega jesenskega dne l. 408 po Kr. Nebo je bilo vedro, in svetli solnčni žarki so odsevali na površini modrobarvene Tibere. Ne daleč od palatinskega mostu, na onem mestu, kjer se je nekdaj povspenjal nad reko Sublicijev most, je stala ladjica, ki je služila za prevažanje aventinskih prebivalcev.

V času, ko se pričinja naša povest, je bila ladjica privezana za železen kol, ki je bil na obali reke zabiti v zemljo. V ladjici sedel je že postaren mož z dečkom. Deček se je igral s tem, da je z veslom brodil po reki, mej tem, ko je starec sedel na prednjem delu ladjice, nogi navskrižem držeč.

novoimenovani krški škof. S krepkim umom, z željno voljo je razbijal liberalne okove. Jelo se je slobodnejše dihati na Slovenskem. In novo lepo življenje se je razvilo. Liberalni samosilniki in njihovi zvesti hlapci so izprevideli, da samostojno mišljenje škoduje njihovim koristim. Zato so jeli kričati o prepiru. Iznašli so frazo „bratomornega prepira“, a tudi ta jim ne bo pomagala. Katoliška zvest pomenja oslobojenje, samostojno mišljenje in delovanje ljudstva in ž njo so v nujni zvezi prava narodna, politična in gospodarska zvest. Dr. Mahnič je s svojim delom odprl motne oči in lepo življenje se je pričelo. Čast in zahvala mu bodi zato!

Srčno se zato veselimo njegovega imenovanja in v imenu oslobojene katoliške zavesti mu čestitamo. Da se naš liberalizem tudi ob ti priliki zadira vanj, ni čudno. „Slovenski Narod“ se ni mogel zdržati in se sinoči v istem smislu, kot vedno, peča ž njim. Priznava mu sicer njegovo samostojnost tudi z ozirom na vlado in ker ga v tem smislu ne more napasti, trdi s predrzno domišljijo, da ga vlada pošilja razdirat mej naše brate. Vzlasti zatrjuje, da bo nasprotoval slovanskemu bogočastju. S tem se bije sam po zobeh in spričuje, da ne pozna preč. dr. Mahniča od drugod, nego iz svojih lastnih član- kov. „Rimski Katolik“ je nebrojuokrat z ozirom na liturgijo zastopal katoliško stališče, ki brani in časti to, kar brani in časti najvišji cerkvena oblast. In zato bo slavna dedščina sv. Cirila in Metoda v krški škofiji dobila v novem nadpastirju brezdvajbeno najvnetejšega zagovornika.

Skrb za mir, ki jo kaže „Narod“, naj pa le za-se ohrani. V deželi, kjer duhovnik še ni stekel pes, na katerega vsakovrstni neslanci napravljajo nesramne gonje, v kateri prvoboritelji javno priznavajo katoliška načela, je delo katoliškemu škofu pač lažje, nego — pri nas.

Prepričani smo, da bo resnica in pravica dobila v posvečeni osebi novega škofa najboljše oporo in da se bo vse dobro stremljenje javnega gibanja živo krepilo z njegovim sodelovanjem. Hinavsko zbadanje kranjskih liberalnih nemškutarjev in sebičnih samodržcev pa bo brez dvojbe najbolje zavrnila ljubezen požrtvovalnih katoliških omikancev in udanost dobrega ljudstva v kršni Istri do novega višjega pastirja, kakor ga spremlja tja vneta hvaležnost katoliških Slovencev.

Podeželenje zavarovalnic.

(Govor posl. dr. Šusteršiča v drž. zboru dne 20. nov. t. l.)

Visoka zbornica! Povodom današnje generalne debate spomnil sem se bil na neko staro dijaško pesem, katera pravi: „Na desni, na levi — vse zmedeno“.

Gospodje protigovorniki govorili so po večjem za predlogo, v tem ko si je generalni govornik pro pošteno prizadeval, pokopati jo. Jaz, gospoda moja, vzel sem z velikim veseljem na znanje, da se velika

večina visoke zbornice ni dala zvabiti po besedah generalnega progovornika, temveč je glasovala za specialno debato. Kajti odkrito priznavam, da je bila v tej zbornici še redkokatera predloga na dnevnem redu, katera bi imela toliko popularnosti v najširših krogih, kakor ona, ki o nji baškar obravnavamo.

Res je večina gospodov govornikov naglašala, da ima pomisleke proti sedanji obliki predloge in proti posameznim postranskim točkam, vendar pa so se skoraj vsi strinjali v tem, da jim je vkljub tem pomislekom glasovati za specialno debato, ker so na ta način hoteli pokazati, da naj se principi, ki jih je sprejela predloga, kar najpreje oživitvorijo v dejanskem življenju.

Obžalovati moram, da se je vlada na tak način izjavila proti predlogi, da to nikakor ne more odgovarjati željam prizadetih ljudskih krogov in nasprotuje tudi mojemu trdnemu prepričanju. Tudi jaz imam pomisleke proti predlogi v marsikaterem oziru, toda četudi bi se bil že odločil, glasovati za to, da se predloga vrne odseku, vendar bi se bil v tem trenutku premislil, ko sem slišal izjavo vladnega zastopnika. Kajti tedaj bilo mi je jasno, da vlada z vrnitvijo na odsek ne namerava zboljšanja predloge, ampak da hoče samo najvažnejša načela predloge pokopati. (Prav res!)

Ta predloga pa odgovarja praktični in nujni potrebi interesovanih krogov in se mora radi tega kar najpreje rešiti.

Ce pregledam debato, omeniti mi je posebno jedno. Zagovorniki predloge, kojih je tukaj več nego nasprotnikov, bojujejo se po največ s praktičnimi argumenti in kažejo vzlasti na nepravilike, ki so posledice sedanjih razmer, kakor tudi na praktične slučaje in izkušnje, skratka, sklicujejo se na dognane stvari; nasprotniki predloge, kojim na čelu je vlada, pa se boré bolj s teoretičnimi in doktrinarnimi dokazi.

Vzrok temu je lahko najti. Wurmbrandov predlog izhaja ne iz konkretiranja kake teorije, ampak iz praktičnih potreb interesovanih krogov. (Tako je!) Ker se pa ta predlog nanaša na fakta, katera se ne da dó utajiti, boriti se morajo nasprotniki z doktrinarnimi sredstvi po starem načelu, da se sklicuje, kedar nedostaje praktičnih argumentov, na teorijo, da se življenja zlato drevo pregrne s plaščem te teorije.

Ne bodem se pečal z vsemi podrobnostimi, ampak samo z dvema argumentoma, koja sta se vzlasti navajala zoper predlogo.

Najprvo, pravijo, se prostost, da se zavarujem tu ali tam, ne sme več omejiti, kakor je neobhodno potrebno.

Vlada priznava potrebo in korist prisilnega zavarovanja, zanika pa primernost in potrebo monopola. Kar zadeva prisilno zavarovanje, stojimo prav za prav z vlado na istem stališču. Vsi govorniki razven poslanca Noske priznavajo potrebo prisilnega

zavarovanja. Saj za vsacega olikanega človeka, kateri hoče zavarovati, že danes obstoji psihološka prisilnost, katera izhaja iz praktično-logičskih vzrokov in provzroča, da se zavarujemo zoper ogenj, ako svoje imetje hočemo varovati pred slučajnostmi.

Seveda je še precejšnja množica gospodarsko manj izobraženih ljudij, na koje gola psihološka prisilnost nič kaj ne vpliva, pri kojih je tedaj treba, da jo postava suplira in izreče postavno prisilnost zavarovanja. Če pa jedenkrat sprejememo prisilnost zavarovanja, potem pa vprašam: Kaj želé tisti, kateri se hočejo zavarovati? Oni želé primerno, pravno in zanesljivo zavarovanje. To pa je moč doseči samo tedaj, ako se ustanové javne zavarovalnice z monopolom.

Visoka vlada meni, da zadostuje, ako se vpelje samo prisilnost zavarovanja in se onim, ki se hočejo zavarovati, prepusti, pri kom naj se zavarujejo.

Ne vem, ali so se v dotičnem ministerskem uradu premislile vse posledice take določbe. Ako se uvede prisilnost zavarovanja brez monopola in pri sedanjih privatnih zavarovalnicah, potem se mora hkrati vpeljati tudi prisilnost v sprejemanju zavarovalnih ponudb.

Vsaka zavarovalnica mora se zakonitim potom prisiliti, da vsakega zavaruje, kdor se hoče pri njej zavarovati. Le tako je mogoče prisilnost zavarovanja v tem slučaju obistiniti. Ako se pa to zgodi, potem treba premisliti dvoje: prvič je mogoče, da se boče katera izmed teh zavarovalnic neprimerno obtežila z nevarnimi zavarovanji. Vlada sama pravi, da naj nižji stanovi plačujejo majhno premijo. To pa v tem slučaju ni mogoče, ker drugače pride zavarovalnica v nevarnost, da v nekaterih letih, ako ima le količkaj smole, falira. Sicer pa je premisliti še drugo.

(Konec sledi.)

Državni zbor.

Dunaj, 27. novembra.

Pričetkom seje vpraša posl. Steiner načelnika zavarovalnega odseka z ozirom na nesklepčnost zadnje seje, ali hoče poskrbeti, da se kmalu zopet skliče seja. Dotičnega načelnika pa ni v zbornici.

Poslanec dr. Šusteršič glede na to, da je v seji z dne 16. oktobra let, leta stavil nujni predlog, zadevajoč pravico posojilnic sprejemati tudi od neudov hranilne vloge, da je bila nujnost tega predloga sprejeta in justični odsek pozvan, naj o tem v 14 dneh poroča, da je pa do danes že 6 tednov brezuspešno preteklo, — vpraša načelnika justičnega odseka, kaj da je vzrok te zamude.

Načelnik justičnega odseka grof Pininski odgovarja, da se je odsek o tej važni zadevi posvetoval, da pa zaradi tega ni prišel do završetka, ker je pričakoval razsodila najvišjega sodišča o nekaterih spornega vprašanja tičočih se zadevah. Sedaj so izišle tri take odločbe, i. s. vse popolnoma v zmislu predlagatelja dr. Šusteršiča. V teh odločbah je jasno in nedvomno vsem posojil-

Podprl se je z laktom na koleno, naslonil glavo na roko in tako sedel nepremično. Na prvi pogled so-deč po brazdah njegovega obraza, ki je moral biti nekda lep, izgledal je mnogo stareji, kakor je bil v resnici. Pod ogrujenim plaščem iz sivega platna skrivale so se močne mišice; velika kapa iz iste snovi segala mu je do obrvij; ob strani pa mu je visela kožnata, z jermenom pričvrščena torba, ki se je spuščala od desne rame preko prsij na levi bok. Tako je sedel mirno, dokler ga ne vzdrami klic dečka:

„Sergij, Sergij! Neka gospica prihaja s patricijem.“

Brodnik vstane in priredi ladjico za prevoz.

Ona dva mlada, ki sta se bližala reki Tiberi, bila sta brat in sestra. Mladenič štel je jedva 25 let, dekle pa jih še ni prekoračilo 20. Oba sta bila bogato oblečena. Gospica je bila oblečena v svileno haljo, obrobjeno s širokimi, zlatimi trakovi; ogrinjalo iz rudeče tkanine pa jej je pokrivalo lepo glavo in se spuščalo globoko nizdoli. Poteze njenega obraza bile so popolne. Temni lasje, črne oči, koža bela ko sneg, lice rudeče ko cvetoča roža krasile so jej nežno telo.

Istotako ne zapazimo na mladeniču ničesar moškega, v vsem je bil podoben sestri. Toge ni nosil, kajti to starokopitno oblačilo so začetkom petega stoletja nosili le še malokateri. Zunanje lice tega stoletja ni kazalo ničesar vzvišenega. Silno mnogo se je trošilo za svilo, trakove in bisere, za lepe

umetnije pa le prav malo. Pohlepnost po dragih oblačilih je bila tolika, da jo je začel odločno grajati sveti Hjeronim v svojih pismih. Pravi kristijani so se oblačili lepo, toda priprosto. Dasiravno je vera v Kristusa zašla že v senatorske palače, vendar je bila polovica Rima še poganska, da ne štejemo onih, ki niso imeli nikake vere, ki pa so se popolnem udajali poganski mehkuznosti.

Mladenič bil je torej ogrnjen z baržunastim ogrinjalom, pretkanim z zlatimi cveticami po šegi nevernikov. Pas, okinčan z dragim kamenjem, nosil je kakor kaka deklica. Na prstih so se mu lesketali debeli prstani, v desnici pa je držal pahljačo.

Svoja gospodarja spremljevala sta dva mlada sužnja v fantastičnih oblačilih, držeč nad njima svilnate solnčnike, da ju branita pred neznosnimi žarki pekočega solnca.

Gospica, hiteč pred bratom, dojde prva do ladjice in ponosno odbije žuljavo roko brodnika, ki jej hoče pomagati, da laglje vstopi v ladjico. Sergij se malo začudi tej patricijski prevzetnosti, prekriža roke na prsih in se porogljivo nasmehne.

„Pazi, Valerija; ne približuj se preveč vodi. Tibera je pošast, ki nikoli ne vrača svojega plena“, reče mladenič, videč, da stoji deklica prav na robu obali.

Dekle se veselo nasmehne in skoči v ladjico. Mladenič ji prisede, sužnja pa posedeta na drugem koncu ladjice.

Vožnja je trajala malo časa. Ladjica kmalu dospe do nasprotnega brega. Potniki izstopijo in pozabijo plačati prevoznino.

Sergij se temu ne domisli in brezbržno namešča na ladjici vesla. Deček pa, to opazivši, zakliče za zamišljeno gospodo:

„Patricija, nista plačala prevoznine!“

Pri teh besedah se gospica obrne, se zasmije in reče:

„Ubogi Marcel! Povsodi te preganjajo upniki; toda ne boj se; tega plačam jaz.“

Ko to izreče, pohiti Valerija nazaj k obali, iztegne malo ročico, in podari brodniku srebrn novc.

„Preveč mi daješ“, reče starec, braneč se preobilega plačila.

„Patriciji plačujejo samo v srebru in zlatu“, odvrne dekle in vrže novc v ladjico.

Sergij sedaj prvič pogleda gospici živo v oči. Prebledi in se strese. Dolgo časa stoji nepremično in gleda za odhajajočo mladenko, potem pa si obriše s čela mrzli znoj in reče s tihim glasom:

„So li to grozne sanje, ali pa je to glas moje vesti?“

„Sergij! Nek patricij se želi prepeljati“, zakliče deček po kratkem premolku, kašoč s prstom na drugo stran vode.

Sergij si otre solzo z očesa, odpne ladjico od brega in se odpelje čez reko nazaj.

V ladijo vstopi prileten mož in počasi sede. V roki drži velik zavoj pergamenta.

nicam priznana pravica, sprejemati tudi od neudov hranilne vloge. Odpade toraj potreba, spreminjati obstoječi zakon.

S tem je ta stvar rešena popolnoma na korist posojilništvu. Najvišje sodišče bo brez dvoma ostalo konsekvantno in tedaj — če bi še kakemu nižjemu sodišču prišlo na um delati sitnosti — varovalo zakonite pravice posojilnic.

Zbornica nato nadaljuje nadrobno razpravo o zakonu glede uravnave plač srednješolskih učiteljev. Posl. Haase želi, da zakon prej ko mogoče stopi v veljavo, in da se določi kot prvotna plača 1400 gl.

Govornik priporoča, da učitelji za telovadbo po 10 do 15 letnem zadovoljivem službovanju pridejo v deveti plačilni razred in dobé popolno pokojnino, ako so po 30 letnem službovanju postali nesposobni za službo.

Dr. Scheicher obžaluje, da se to vprašanje presoja le s finančnega stališča. Govornik naglaša, da je njegova stranka sploh za zvišanje plač nižjim uradnikom, kajti ti puste svoj zaslužek v deželi, dočim višji uradniki hodijo tudi iz dežele. Govornik obžaluje, da se uradništvo vedno pomnožuje, ker tako se ustvarja uradniška hierarhija; uradniki namreč sodijo, da morajo njihovi sinovi tudi biti uradniki, za katere naj skrbi država. Zato treba več šol za proizvajajoče stanove. Uniforma srednješolskih profesorjev naj se odpravi, ker ne pospešuje njihovega ugleda pri učencih. Govornik obžaluje, da se ta zakon ne nanaša tudi na bogoslovne profesorje, ki bi morali biti v isti vrsti s srednješolskimi profesorji, ter v tem smislu nasvetuje dostavek k § 1, oziroma 18.

Generalni pro-govornik dr. Funke naglaša, da se pri tem vprašanju ne sme ozirati na finančno stran, in da gotovo ni poslanca, ki bi glasoval proti zakonu, dasi je nepopoln. Govornik ni zadovoljen s šolskimi nadzorniki, češ, da bi morali z višjega stališča umevati svojo nalogo. Konečno nasvetuje resolucijo, da novi zakon velja tudi za one profesorje, ki so v tekočem šol. letu še aktivni, pa stopijo v pokoj pred objavljenjem zakona.

Poslanci dr. Ferjančič, Kulp in Erb izročé več resolucij. Posl. Kurz kot generalni protigovornik priporoča odsekov predlog, da se začasnim srednješolskim učiteljem določi 1400 gl. plače in da so učitelji za telovadbo v devetem plačilnem razredu.

Poročevalec dr. Beer naglaša, da bogoslovski profesorji ne spadajo pod ta zakon, sicer pa naj se naučna uprava ozira na opravičene dotične zahteve. Govornik priporoča, da se ravnateljem funkcijska doklada vsteje v pokojnino, da pa naj učitelji za telovadbo z 20 službenim letom stopijo v deveti plačilni razred, ker se je službena doba znižala od 40 na 35 let.

Zbornica v tem smislu vsprejme nekatere premembe ter §§ 1 do 6 ter prične razpravo o §§ 7 do 18. Posl. Marchet nasvetuje k § 10, da se

To je bil mož stroge, pa dostojanstvene postave. Nosil je dolgo togo, urejeno po grškem načinu. Na prsi se mu je spuščala dolga, siva brada; lice mu je bilo mršavo in zagorelo kakor kaknega Arabca, čelo visoko in široko, oči pa so mu sevale nadnaravnega ognja.

Ko se prepeljeta čez reko, izstopi sivobrati mož iz ladjice, poda brodniku bakren novc in pravi z milim glasom:

„Dragi moj Sergij; ti si star, in tvoje opravilo ti prizadene mnogo truda. Ako hočeš, dobim ti mesto pri neki gospej, kjer se odpočiješ na svoja stara leta.“

„Odpočijem se v grobu“, odvrne zamolklo Sergij.

Patricij ne razume teh besedij, in že se je bil oddaljil, ko se hitro vrne in reče: „Mudi se mi. Ne morem dalje ostati pri tebi. Toda če bodeš v sili, potrudi se na hribeeč Aventin v hišo patricijke Marcelle in ondu povprašaj po Dalmatineu Hijeronimu.“

„Hijeronim, Hijeronim“, ponavlja brodnik, kakor da hoče v sebi obuditi stare spomine.

Zopet zavesla svojo ladjico, do pozne noči prevaža potnike, in udano prenaša njihove zlo- in dobrovoljne opazke; brodnik upravlja svojo službo in se ne ozira na njihove šale.

(Dalje sledi.)

vstejejo v pokojnino profesorjem tri leta, katere so službovali kot suplente pred izpitom.

Naučni minister je proti temu nasvetu, ker mora biti razloček med izprašanimi in neizprašanimi supletenti.

Posl. dr. Pientak nasvetuje, da zakon stopi v veljavo z dnem objavljenja, kakor pri uradnikih. Zbornica nato vsprejme ves zakon v drugem branju, istotako z nekaterimi premembami zakon o uravnavi plač na državnih pripravnicah in vadnicah.

Konečno je zbornica po daljši debati, katere se je udeležil pravosodni minister, odklonila nujnostni predlog posl. Kronawetra glede društvene in zborovalne pravice.

Prihodnja seja jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. novembra.

Novo okrožno sodišče v Mariboru. Ako-ravno so štajerski posili — Nemci napeli vse sile, da bi preprečili novo nameravano sodišče iz nam že znanih vzrokov, je bil vendar zaman ves njih trud. Neki dunajski list objavlja poročilo iz Gradca, ki nam to stvar natančneje pojasnjuje. Pogajanja v tem oziru bodo baje kmalu dognana. Mariborska občina je dobila nalog, naj naznani, koliko je voljna prispevati k novim stroškom. Deputacija občinskega sveta se je podala pod županovim vodstvom k pravosodnemu ministerstvu. Govori se, da so določeni stroški na 400.000 gl., od tega bode prevzela občina jedno četrtino ter odstopila brez-pojno tudi dotično stavbišče. Vse to torej kaže, da se izpolni, česar se v obilni meri bojé posebno celjski nemčurji.

Niževavstrijski veleposestniki, oziroma njihovi zastopniki v deželnem zboru so se sešli v minulih dneh k večkratnemu posvetovanju gledé postopanja v novem deželnem zboru. Po daljši debati so sklenili, da ne osnujejo, kakor navadno, lastnega kluba, marveč samo prosto zavezo, ki ne bo vezala nobenega člana na obljubo ter mu dala pri glasovanju popolno prosto roko. Načelnikom te zaveze je bil izvoljen knez Auersperg, namestnikom pa baron Kiellmansseg. Ta sklep je posebno ugoden za antisemitsko večino, ker bi sicer v nekaterih slučajih ne bila mogla razpolagati z dvetretjinsko večino, ako bi bili zastopniki veleposestva vezani na kak strog klubov red.

V Bolgariji se v zadnjem času resno pripravljajo na bodoče volitve v Sobranje. Akoravno je vladna stranka, kakor zatrjujejo njeni organi, popolno gotova zmage, vendar jej ni posebno ljubo, ko vidi, kako živahno se gibljejo razne opozicijske stranke. Te stranke ali frakcije se pod vodstvom Cankova, Radoslavova ter Grekova prav dobro gibljejo, posebno od kar so se zjediniile v jedno liberalno opozicijo. Karavelov jedini ni hotel pristopiti k tej zvezi in snuje sedaj na lastno roko neko novo stranko. Izdal je že posebni oklic na volilce, v katerem razvija svoj program. On pravi, da hoče vedno hoditi po poti zmernosti, in si upa pridobiti kakih 25 mandatov. Ruskim listom nič kaj ne ugaja nova opozicija, ker so v nji zjedinjeni avstro- in rusofili, ki so zelo nevarni bolgarski vladi.

Samostanske šole na Francoskem. Ze dolgo vrsto let se trudi framasonska klika, da bi odstranila iz ljudskih šol vse, kar spominja na katoliško vero in cerkev, ter s tem uglasila pot popolnemu brezverstvu. To delo se ji je posrečilo v obilni meri, kajti skoro vse javne državne in občinske šole so framasoni že preustrojili po svoji želji. Le jedna vrsta šol se jim še prav krepko upira; to so namreč samostanske šole, za katere niti država, niti občina ne plačuje beliča in se vzdržujejo samo s prostovoljnimi doneski. Nekaj takih šol so Francozi s samostani vred res že zaprli, toda občine, katerim se je na ta način naložilo največje breme, so se uprle in s tem se je preprečilo nadaljno framasonsko delovanje v tem oziru. Sedaj je framasonski poslanec Jourdan to stvar spravil zopet na dnevni red. Predlagal je, kakor že znano, da vlada gleda na to, da se v dveh letih podržavijo, oziroma iztrgajo iz rok samostanov vse ljudske šole. Vseh takih šol je 6199. Vlada bi morala izdati za to celih 68 milijonov. Tega so se pa velmožje ustrašili in torej odklonili ta predlog. Torej samo iz financijelnih ozir-rov! Značilno!

Slovstvo.

Knjige „Družbe sv. Mohorja“.

(Ocenili Cirilski.)

II. Slovenska pesmarica. Izdala in založila družba sv. Mohorja. I. zvezek. V Celovcu 1896. Ta knjiga bo vzbudila pri vseh, ki jo bodo umeli, veliko, čisto, nedolžno veselje. Taka umetnost res blaži človeka. To so proizvodi, ki so sestavljeni popolnoma v narodnem duhu; izrasli so iz našega ljudstva bodisi neposredno kot narodni napevi, bodisi posredno kot umotvori umetnikov, ki so čutili v sebi res najblažja čuvstva našega ljudstva in jim dali umetniško obliko.

Dva in sedemdeset napevov, kateri so tu zbrani, se res odlikuje skoro vseskozi po plemeniti vsebini in obliki; reči se sme z gotovostjo, da taka umetnost res blaži človeka. Zastopani so razni skladatelji: Tu so nežno-čuvstvene melodije Ipavčeve, oni spevi, ki se neizbrisno vtisnejo vsakomu v srce in v spomin, kdor jih sliši tudi le jedenkrat; tu so Foersterjeve umetniško dovršene, globoko premišljene skladbe; poleg lahkotnih, milih Riharjevih zborov je več izbornih skladb P. Hugolina Sattner in P. Angelika Hribarja, katere, dasi v prvi vrsti cerkvena skladatelja, imata oba odlično mesto tudi v razvoju naše posvetne glasbe; zastopana je prisrčna domoljubna lirika Nedvčdova; vmes je več veličastno resnih napevov Danila Fajgelja, katerim se pozna, da je Muza njihovega očeta doma v svetišču katoliške cerkvene glasbe; poleg njih so krepkonarodni Jenkotovi zbori; Fleišman, Kamilo Mašek, Hajdrih, Vašak, Belar, Kocijančič, tudi Skraup in Runjanin so zastopani.

Seveda se tu ne moremo spuščati v natančnejšo oceno posameznih skladateljev. To bo lažje mogoče, če izide še več zvezkov te zbirke. Tu govorimo samo o delu, katero je opravil gospod župnik Jakob Aljaž s pomočjo gospoda M. Hubada kot ureditelj zbirke.

S to knjižico sta si družba sv. Mohorja in gospod vrednik pridobila lepo zaslugo, za katero jima mora biti hvaležen vsakdo, kdor se je pečal pri nas z zborovim petjem bodisi kot umetnik, bodisi kot preprost ljubitelj glasbe, ki v veseli družbi rad zapoje kako pošteno pesmico. Kolikokrat so se te pesmi že prepisovale! Marsikateri izmed nas je v svojih dijaških letih napisal z velikim trudom cele debele zvezke, kateri so hodili iz rok v roke, neprestano se množili. Da take ročne izdaje naših domačih umotvorov čisto niso zvršene z diplomatično natančnostjo, ampak da so se tudi napake prepisavale in sproti množile, se vé. Sedaj bo pač takega mučnega napora konec, ko gre ta izvrstna zbirka v toliko tisočih izvodov med narod, in naši mladi pevci bodo lažje zadostili svoji želji.

Sestaviti dobro pesmarico za ljudstvo ni baš lahka stvar. A gospod Aljaž je rešil to nalogo, kolikor se sploh da, dobro. Pri izbiranju pesmij se je držal Slomšekovih besed: „Vse stvari po svoji šegi Bogu čast in hvalo pojo. — Kako bi človek, venec vseh stvarij na svetu, molčal? — Vesela pesem žalostno srce zvedri — mila pesem ohladi njegove rane. Lepa pesem je božji dar.“ Pesmi so res tudi v besedilu dostojne temu namenu.

Vsak pevovodja bo dobro storil, če kot prvo lekcijo da prebrati in premisliti pevcem uvod. Gospod vrednik razlaga najprej nekaj splošnih stvarij o glasbi sploh in o petju posebej. Pisan je krepko, pa ljubeznjivo. Pač bi bilo dobro, ko bi si podčrtali in dobro zapomnili pevci take nauke, kakor je na pr. ta-le: „Dobri, izurjeni, olikani pevci so vse časti in hvale vredni, pa se ne prevzamejo ter v lepi slogi in soglasju živé med seboj; tudi se izogibljejo vsega nespodobnega vedenja.“ Kdor je bil kdaj pevovodja, bo zual ceniti ta zlati nauk.

Gospod Aljaž namerava sicer izdati še več zvezkov, vendar je skrbel, da že ta zvezek ustreže raznim potrebam. Najprej so moški zbori, potem mešani, slednjič je nekaj nabožnih pesmij. Besede so posebej tiskane, kar bo marsikomu ugajalo. Razdelitev je prav dobra. Cesarska pesem, papeževa himna, razne domoljubne, slednjič tri nagrobnice bodo prav prišle v marsikateri potrebi. Med čisto lahkimi skladbami so tudi težavni zbori, katerih lepota bode pač ostala skrivnostna večini Mohorjanov za vedno. A zdi se nam, da so na mestu. Boljši zbori si jih bodo prisvojili, slabši bodo pa vsaj dobili slutnjo, kaj da je glasbena umetnost. In v zbirki, v kateri se naj kaže naša glasbena svojina, ne smejo manjkati taki glasbeni biseri, kakor je

Foersterjev „Samo“, Nedvedov „Nazaj v planinski raj?“ i. dr.

Upamo, da se bo oziral gospod vrednik v naslednjih zvezkih še bolj na one narodne pesmi, katere so odličnejše po vrednosti. Zeleli bi pa, da bodi harmonizacija če tudi umetna, vendar značaju naših narodnih pesmij primerno naravna in preprosta. Vemo, da novejša glasba ljubi take posebnosti, kakor smo jih našli v „Rožmarinu“ na strani 180, ali na strani 170., a ne zdé se nam tu na mestu. Mnogo srečnejše je gotovo P. Hug. Sattner uglasbil „Premembo“, str. 173. Da so številk 11 do 15 združene v kitico, se nam ne zdi umestno. V taki zbirki to nima pomena, zlasti, ker pesmi ne spadajo posebno dobro druga k drugi.

Gospod urednik je k sklepu pridejal nekaj nabožnih pesmij. Zdi se nam, da bi se ta oddelek dal na veliko korist zbirki zelo razširiti. Če hoče gosp. urednik, da bo postala zbirka našemu ljudstvu prav draga in mila, naj vsprejme v njo prav mnogo Marijinih pesmij.

Bodi nam tu dovoljena opazka. Izražala se je že želja, da bi se izdale Riharjeve skladbe. Mislimo, da bi se lahko v tej pesmarici objavila boljša tvarina izmed Riharjevih pesmij, seveda tu in tam malo popravljena. Zlasti vse nabožne pesmi, ki so bolj „okrogle“ in v kljub svoji priljubljenosti ne sodijo v cerkev, bi se dale tukaj dobro uporabiti. — Vsak razsoden cecilijanec, ki loči mej tem, kaj je cerkvi primerno in kaj ne, sicer izključuje nekatere Riharjeve skladbe od službe božje — po pravici. A vsaj zunaj cerkve jih naj ljudstvo poje, prav pridno poje. Na trati, na polju, v gozdu — povsod naj odmevajo ti napevi, saj so zloženi od veselega, nedolžnega srca za vesele, nedolžne ljudi. In k temu ta zbirka lahko mnogo pripomore.

Riharja izdajati tako, kakor se je zgodilo z Levstikom, ne kaže. A zbere naj se, kar je boljšega, opili in na primernih mestih objavi. Ko bi „Pesmarica“ prinesla tako zbirko Riharjevih pesmij, bi ustregla ne le ljudstvu, ampak tudi spominu rajnega skladatelja.

Želimo, da bi bili naslednji zvezki po vrlini prvemu jednaki. Dandanes, ko nas mučijo z realizmom in naturalizmom, z veseljem pozdravljamo tako umetnost, katera človeku vzbuja res pravo pošteno radost in mu dviga duha in srce.

Dobili smo oceno te knjige tudi od gospoda Fajgelja, kateri pravi o njej mej drugim sledeče:

Nabožne pesmi vzdržujejo nekako sredino med strogim liturgičnim in narodnim duhom, so povsem spodobne ter se smejo brez pomisleka rabiti tudi pri službi božji, ker uverjeni smo, da se bodo narodu omilile in mu blažile okus.

Harmonizacija je mnogo popravljena in tako spretno uravnana, da prav dobro ugaja narodnemu petju, in veseli nas posebno to, da je imela pesmarica tako izvrstne uredniške moči, kakoršne imata gg. župnik Aljaž in dični naš koncertni vodja „Glasbene Matice“, Hubad. Prvi je znan požrtvovalni rodoljub, dični duhovnik in naobražen glasbenik, kateremu je po naravi podeljeno bistro čustvo za glasbo, zdrav razum in merodajno razsodbo o kritičnih glasbenih zadevah. Drugi je znan kot izboren dirigent, ki je slavo slovenske pesni zanesel v razvajene dunajske kroge in pri tem nesebičnem delovanju priboril si svetovno, zaslužno slavo.

Zares, ponosni smemo biti Slovenci na dično našo pesmarico, nju urednika, na sl. družbo svet. Mohorja, ki je izdala monumentalno delo, s kojim se lahko ponašamo pred svetom.

Upamo, da v prihodnjih zvezkih zapazimo še imena slov. skladateljev, koje pogrešamo v I. zvezku. Tisek je eleganten in razločen vzlasti zato, ker mu je črtovje krepko. Dal Bog, da bi še prav mnogo zvezkov slovenske pesmarice po družbi sv. Mohorja zagledalo beli dan!

Tedenski koledar.

Nedelja, 29. nov.: 1. adv., evang. O poslednji sodbi. Luk. 21., Saturnin m. Ponedeljek, 30. nov.: Andrej ap. Torek, 1. decembra: Eligij m. Sreda, 2. dec.: Bibijana m., Hromacij škof. Četrtek, 3. dec.: Francišek Ksav. Petek, 4. dec.: Barbara dev. m. Sobota, 5. dec.: Saba op. — Lunin spremen: Mlaj 4. dec. ob 6. uri 49 min. zvečer. — Solnce izide dne 1. dec. ob 7. uri 28 min.: zaide ob 4. uri 11 min. — Dan se skrči do 21. dec. za 20 min. in zraste do dne 31. dec. za 5 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. novembra.

(Jugoslovanski klub.) Prejeli smo z Dunaja od ožjega odseka slovenskih in hrvatskih poslancev nastopni komuniké: Danes so se na poziv gosp. dr. Laginje zbrali na skupno posvetovanje naslednji slovenski in hrvatski državni poslanci: gg. Biankini, Borčič, Dapar, dr. Ferjančič, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, Koblar, Kušar, dr. Laginja, Nabergoj, Perić, Pfeifer, Povše, Robič, Spinčič, dr. Šusteršič in Višnikar. Uvažujoč željo, katera se je od več strani javno izrekla, da bi se namreč v novem državnem zboru vsi slovenski in hrvatski poslanci za uspešno delovanje združili v jedinstven parlamentarni klub, izjavili so že na tej prvi razpravi zastopniki vseh strank soglasno, da je v kljub vsem načelnim razlikam ne samo mogoče, nego glede na dobljene izkušnje in na korist naroda uprav potrebno, da vsi hrvatski in slovenski poslanci v prihodnjem državnem zboru osnujejo mej sabo parlamentarno skupino v svrhu odločnega solidarnega postopanja v narodnostnih in gospodarskih vprašanjih. Izrekli so nadalje, da oživotvorenje te namere prepuščajo vodstvom raznih političnih strank v posameznih pokrajinah, — ter so zastopniki vseh strank izjavili, da so njih vodstva pripravljena stopiti v za to potrebne dogovore. — Po nujnih opravilih zunaj Dunaja zadržani poslanci gg. dr. Bulat, grof Coronini, dr. Klaić, vitez Šupuk in Vošnjak izjavili so posredno svoje soglasje.

Na Dunaji, dne 26. nov. 1896.

Dr. Laginja, l. r. Dr. Ferjančič, l. r.
Dr. Šusteršič, l. r. Perić, l. r.

Borčič, l. r.

(Najvišji dar.) Presv. cesar je za popravo podružnične cerkve Vnanja Gorica in za napravo novih zvonov podaril 200 gld.

(Darovi.) Prevz. gospod knezoškof ljubljanski so podarili „Leonovi družbi“ 200 gld. — Za Jeranovo dijaško mizo so darovali: G. dež. primarij dr. V. Gregorič za tri mesece 6 gld. G. S. Robič, duhovnik na St. Urški gori, na mesto venca na grob pokojnega generalvikarja 5 gld. — G. Jos. Cegnar, kapelan v Moravčah, 3 gld. — Preč. g. duh. svetnik Jos. Kerčon, župnik v Predosljih, 3 gld. — C. g. Franc Tavčar, duhovnik pri Sv. Joštu, 2 gld. — C. g. Janez Azman, deželni poslanec in župnik v Gorjah, 5 gld. in g. F. Ks. Stan z Dunaja 5 gld. namesto venca na grob pokojnega gosp. generalvikarja.

(Razširjena šola.) O. kr. kmetijsko ministerstvo je dovolilo, da se prvi razred ljudske šole v Idriji razdeli v dve vspelednici.

(Dnevni red) občinskega sveta ljubljanskega rednej seji, katera bode v torek, dne 1. decembra 1896 ob petih zvečer v mestnej dvorani. 1. Predsedstvena naznanila. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. 3. Finančnega odseka poročila: a) o ponudbi gospe Hermine del Cott za odkup jednega dela njenega posestva na Poljanah; b) o predlogu mestnega magistrata glede poprave ceste skozi Hauptmanco; c) o dopisu mestnega magistrata o zadevi najetja posojila za grajenje topničarske vojašnice; d) o predlogu mestnega magistrata za odpis nekega dolga; e) o dopisu istega, s katerim se poroča o izidu letošnjega žrebanja srečk mestnega loterijskega posojila; f) o proračunu mestne klavnice za leto 1897; g) o proračunu mestnega loterijskega posojila za leto 1897. 4. Šolskega odseka poročila: a) o računih vodstva dvorazr. ljudske šole na barji o porabi dotacij za šol. leto 1895/96; b) o prošnji vodstva iste šole, da se dovoli nagrada za pometanje in kurjenje šolskih sob; c) o računu vodstva I. mestne deške ljud. šole o porabi dotacije 30 gld. za vzdrževanje šolskega vrta; d) o predlogu mest. šol. sveta, tičočem se nakupa telovadnega orodja in učil za mestno nemško deško ljudsko šolo; e) o predlogu istega šol. sveta, naj se vodstvom I. in II. mestne deške ljud. šole dovoli poseben kredit za nakup tiskovin in učnih knjig za obrtni pripravljalnici; f) o predlogu istega šol. sveta v zadevi neke prizidave pri I. mestni deški ljudski šoli. 5. Finančnega odseka poročila: a) o dopisu županov v zadevi projektovane efektne loterije; b) o prošnjah za nagrado in predujme. 6. Regulačnega odseka poročila o odkupu sveta za dovozno cesto na državni ozir. južni kolodvor. 7. Personalnega in pravnega odseka poročila o personalijah. 8. Stavbinskega odseka poročila o povrnitvi nekih stroškov za napravo mestnega regulačnega in razširjevalnega

načrta. — Ko bi se ne mogle ta dan rešiti vse točke dnevnega reda, nadaljevala se bode seja v sredo, dne 2. decembra 1896 ob petih zvečer.

(Perotne sodbe) se bodo pričele v ponedeljek 30. t. m. v dvorani „Tonhalle“. Zagovarjali se bodo: 47letni Fl. Jezeršek, kočar v Zadobji, radi uboja; 30letni Anton Burja iz Koroške Bele radi uboja; 19letni Anton Zagar iz Medna radi tatvine. 1. decembra: 23letni Jan. Pogačar radi težkega telesnega poškodovanja; 42letni Bl. Slanovec, kočar v Lahovčah, radi težkega telesnega poškodovanja. 2. in 3. decembra: 21letni Lud. Mahorčič, veliki posestnik in bivši geometer v Postojini, radi tatvine. 4. decembra: 24letni Josip Tavčar iz Javorja nad Loko radi uboja; 34letni Josip Čehovin iz Cermelic pri Senožecah radi sokrivde pri ponarejevanju denarjev.

(Sadjereja) bi donasala mnogo dohodkov, ko bi se ljudje bolj zanimali za-njo. Tako so na Dobrni in okolici to jesen sadjerejci prodali do 10.000 škafov jabolk po 1 gld. 50 kr. Jabolka bi imela še večjo ceno, da bi jih prebrali in ne obtokli. Istotako so letos iz litijskega okraja zvozili mnogo jabolk. Žal, da največji dobiček ostaja v rokah prekupovalcev.

(Redka slovesnost) V Büsbachu pri Aachenu praznoval je pred petdesetimi leti učitelj Jan. Kopp petdesetletnico svojega učiteljskega poslovanja v Büsbachu. Sedaj pa, ko je preteklo zopet petdeset let, slavi njegov sin, glavni učitelj Peter Matija Kopp, zopet petdesetletnico svojega učiteljevanja v istem kraju. Büsbach imel je torej v dolgi dobi 100 let samo očeta in sina za svoja učitelja.

(Teorija in praksa.) Socijalni poslanec Lavy je priredil v Parizu zaupen shod, pri katerem je govoril z nenavadnim navdušenjem, kako je potrebno, da je premoženje skupno. Po shodu je opazil, da je zginil njegov ogrtač, v katerem je imel 200 frankov. Začne se tgotiti ter hoče stvar izročiti policiji. — Zdaj ga opomni jeden poslušalec na njegov govor, po katerem se je novi lastnik ogrtača ravnal. „Lopov“, zavpije Lavy. „Vzel bi bil drugo suknjo, ne mojo!“ — Ume se, da ni bilo zdaj občinstvo več tako navdušeno.

(Opozorimo) na današnji inserat tvrdke Avg. Prohaska vse one, kateri si žele omisliti kako res dobro glasbeno orodje.

(Sejmi po Slovenskem od 30. novembra do 5. decembra.) Na Kranjskem: 30. novembra v Martinji vasi, v Gočah, Kočevju, Zeleznicah, Planini, na Kalu v Tržiču in v Turjaku, na Vačah; 3. decembra v Postojini, na Jesenicah; 4. v Kamnigoricah, Kamniku; 5. v Idriji. — Na Slov. Stajerskem: 30. decembra v St. Andražu, Celju, Rogatecu in Svečini; 3. na Planini, v Konjicah; 4. v Gomilski, na Polji, Šmarji. — Na Koroškem: 1. decembra v St. Andreju.

Društva.

(Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) Tega zbora udeležilo se je letos mnogo več na Dunaju živčih Slovencev, nego druga leta. Izmed gospodov državnih poslancev prišla sta gg. V. Spinčič in Višnikar, ki sta bila presrečno sprejeta. Gospod predsednik Navratil pozdravil je občni zbor, elito dunajskega Slovenstva, ki stori vse, da bi se olajšalo bedno stanje slovenskih visokošolcev na Dunaju. Mesto slučajno zadržanega gospoda tajnika I. Lutzarja poroča gospod podpredsednik Pukl o delovanju društva v preteklem letu. Najprvo omeni bridke izgube dveh udov, preč. gospoda K. Kluna in ustanovnega člana gospoda Viktorja Rosine, c. kr. notarja v Mokronogu. Častni jima spomin! Odborovo delovanje je bilo v preteklem letu zelo težavno. Oglasilo se je toliko revnih dijakov, kakor še nobeno drugo leto. Da je društvo kolikor toliko ustreglo želji mnogoštevilnih prosilcev, je zahvaliti v prvi vrsti slovenski požrtvovalnosti. Največje darilo je tudi letos ono slavnega deželnega zbora krajskega — 200 gld. Slava mu! V državnem zboru je društveni ustanovnik in državni poslanec gospod Viljem Pfeifer mej slovenskimi gosp. državnimi poslanci nabral 63 gld. Iskrena hvala! Kot ustanovnik je društvu pristopil gospod dr. Josip Staré iz Ljubljane. Mnogo ustanovnih članov je letos društvu poslalo lepa darila. Mej temi je prvi premil. preč. knez in škof lavantinski, dr. Mihael Napotnik, potem gospodje dr. Jernej Glančnik, odvetnik v Mariboru, dr. Pavel Turner, posestnik v Mariboru, dr. Jernej Suppanz, c. kr. notar v Ljubljani, drž. poslanca vč. gospod dr. Anton Gregorčič in gosp. V. Pfeifer, gospod Ivan Perdan, predsednik trgovinske zbornice v Ljubljani. Izmed denarnih naših zavodov

so nekateri tudi letos darovali zlastna darila. Prva med temi je slavna posojilnica v Mariboru, dalje s. posojilnica okolice ljubljanske, družba sv. Cirila in Metoda, odbor hranil in posojilnega društva v Ptuj, ter slavni posojilnici v Ormožu in Vitaniu. Neprecenljivih zaslug za društvo so si pridobili gospodje poverjeniki, ki so v raznih krajih nabirali darove. Največjo svoto je tudi letos nabral za bedno slovensko dijaštvo neutrudni gospod France Dolenc, trgovec v Mariboru. Temu sledi dični rodoljubi gospod Peter Kraigher, trgovec v Postojni, gosp. dr. Josip Kolšek, odvetnik v Laškem Trgu, g. dr. Josip Gorički, odvetnik v Radgoni, g. dr. Anton M. halič, zdravnik v Ljutomeru, gospod Dragotin Hribar v Celju, gospod Tone Flis na Vrhniki, v. gg. Anton Vetrnik, kaplan v Trbovljah, in Anton Pipan, kaplan c. kr. mornarica v Pulju; gospod pravnik Aleks. Sešek v Novem Mestu, gospod Alojzij Pavlin, živinozdravnik v Rogatecu, gospod Ivan Munda, živinozdravnik v Brežicah. Gospod Milan Škerlj, pravnik, je društvu poslal lepo svoto za ustanovnico. — Slovensko časništvo si je tudi letos za to društvo steklo mnogo zaslug, osobito zahvalno je našima dnevnikom „Slovenec“ in „Slov. Narodu“, pa tudi drugim: „Domovini“ v Celju, „Slov. Gospodarju“ in „Südt. Post.“ v Mariboru, „Soči“ v Gorici. „Edinosti“ v Trstu, „Ljublj. Zvonu“ itd. Društveni odbor šteje si še v prijetno dolžnost, izreči javno toplo zahvalo nekaterim svojim sodelovalcem. Prvi je društveni blagajnik veleč. g. dr. Sedej, ki že 6 let deluje z veliko vnemo in požrtvovalnostjo za napredek društva. Dvorni in sodni odvetnik gosp. dr. Klement Sestun društvu mnogo koristi s svojimi modrimi pravniki svetovi; razum tega je večkrat daroval denarja in za zelo revnega dijaka tudi obleke. V odboru bodemo bodoče leto težko pogrešali delavne sile g. dr. K. Strečka, ki je poklican za profesorja na vseučilišče v Gradec. Vrli ta mož sodeloval je pri društvu od njegovega poroda, bil je tudi marljiv njegov tajnik — njegovo pregledno poročilo je vsem drugim vzor; razum tega slovenski rodoljub storil je za društvo mnogo več, nego mu je dopuščalo raznovrstno njegovo strokovno delovanje. Poslednjič gre javno hvaliti četrti deteljico, peresce zemlje Goriške v podpornem društvu gosp. dr. Ant. Primožiča, ki daje revnemu dijaku obed. Da bi ga posnemali mnogi na Dunaju bivajoči Slovenci! — Potrebne informacije o bedi in vrednosti prosilcev prejemal je tudi letos odbor od vseučiliščnikov, katerim gre hvala za to, da so le taki dijaki dobivali podpore, ki so jih res vredni in potrebni. — Iz poročila veleč. g. dr. Sedeja kot društvenega blagajnika je posneti: Ustanovnica se je letos pomnožila za 75 gl. 30 kr. Osnovna glavica znaša torej 4615 gl. 37 kr. Prispevki rednih udov, dobrotnikov itd. so znašali do 14. novembra t. l. 1138 gl. 02 kr., obresti drž. vrednostnih papirjev in hranilničnih knjižic so znašale 226 gl. 82 kr., — skupaj je društvo prejelo 1440 gl. 14 kr. (lani 1054 gl. 99 kr., letos tedaj več 385 gl. 15 kr.) Podpor se je razdelilo v gotovini 811 gl., v znakah obrednicah 680 gl. 70 kr. Razni drugi stroški so znašali 83 gl. — vsega je društvo potrošilo 1574 gl. 94 kr. (lani 1289 gl. 94 kr., letos torej več 334 gl. 81 kr.) Podpirancev je bilo letos 57. in sicer: 26 juristov, 13 filozofov, 5 medicincev, 8 tehnikov, 3 veterinarci, 1 slušatelj obrt. strok. šole in 1 agronom. Po deželah je bilo med podpiranci: 41 iz Kranjske, 9 iz Štajerske, 6 iz Primorja, 1 iz Koroške. Odbor je imel 10 sej in sicer vsak mesec šolskega leta po 1 sejo; v teh se je rešilo 310 prošenj in sicer oktob. mes. 1895 l. 29 nov. l. l. 38, decembra 36; leta 1896 pa: jan. 35, febr. 36, marca 37, aprila 20, maja 35, junija 33, julija 11. — Vsakemu prosilcu pa odbor ni mogel vsreči. Podpore so dobivali le najpotrebnejši in najvrednejši. Poročevalec zaključuje, da je skozi 6 let preprčal se o veliki potrebi tega društva, podpiranci so za podpore zelo hvaležni. Ko so dovršili svoje študije, prihajajo se zahvaljevati s trditvijo, da brez podpornega društva bi ne bili mogli izvršiti svojih študij. Končuje poročilo, izjavlja veleč. g. dr. Sedej, da zaradi premnogih drugih, posebno stanovskih poslovmesto blagajnika ne more več prevzeti. Pregledovalec g. Žiga Sežun poroča, da so pregledovalci blagajno in vse knjige pregledali in našli vse v najboljšem redu. G. blagajniku izreka se iskrena hvala za izvenreden njegov trud. G. Puki predlaga v imenu odbora, da se vč. g. dr. Sedej, ki je skozi 6 let opravljal najvažnejšo službo v odboru, za prevelike zaslug, ki jih je stekel za društvo, imenuje častnim udom, kar se vrši per acclamationem. Predsednikom je bil zopet izvoljen dični starosta dunajskih Slovencev g. Iv. Navratil; blagajnikom pa je bil izvoljen na občno željo in srčno prošnjo vseh udov, v imenu katerih je govoril gosp. dr. Murko, monsignor vč. g. Franč. Jančar, župnik nemškega viteškega reda (Dunaj, I. Singerstrasse 7), kateremu naj se odslej blagovole pošiljati darila za podporno društvo. Drž. posl. g. Višňak povdarjal je v svojem govoru, kako naj slovensko dijaštvo skrbi, da skoro svrši svoje študije, ker je v vseh strokah na Slovenskem premalo naraščaja. Dijaki naj v prvi vrsti delujejo pri knjigah: nazdravil je marljivemu odboru.

Telegrami.

Dunaj. 28. novembra. Poslanska zbornica je vsprejela v današnji seji vladno predlogo glede preosnove plač učiteljev na

drž. obrtnih šolah z dodatnimi predlogi posl. Lorberja.

Dunaj. 28. novembra. Včerajšnje seje mestnega sveta se liberalni odborniki niso udeležili. Predlog nekega liberalnega odbornika, naj se izreče županu graja radi njegovega postopanja povodom najetja nekega posojila, se je odklonil soglasno.

Praga. 28. novembra. Deželni odbor za Češko je sklenil v zadnji seji soglasno, da se predloži deželnemu zboru predloga glede uvedbe naravnostnih volitev v deželni zbor v kmečkih občinah.

Rim. 28. novembra. Srbski kralj se je včeraj popoldne najpristrčneje poslovil od italijanskega kralja in kraljice.

Neapol. 28. novembra. Srbski kralj je dospel včeraj zvečer nepoznan iz Rima; na kolodvoru ga je vsprejel srbski konzul.

Proti hripavosti

učinkujoče, kašelj omehčujoče, sliz razkrajajoče sredstvo je prni sirup lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), kateri se uporablja prav uspešno. — Cena steklenici 35 kr., 12 stekl. gl. 3-60. 123 (50-39) 3

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
kot zdravilni vrecel že stotletja znana v vseh boleznih sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč (I.) nostjo. 10 43
Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.
Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Novo urejena
lekarna pri Mariji Pomačaj
M. Leusteka v Ljubljani
Resljeva cesta št. 1 zraven mesarskega mosta
priporoča za zimski čas najbolj pripravno za ohranjenje zdravja **pristno čisto, sveže**
dorš-medicinsko ribje olje
dobrega, prijetnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena mali steklenici 50 kr., veliki steklenici 1 gl.
Ob enem priporoča tudi zaradi izredno izvrstnega učinka najbolj poznato
Tanno-chinin
tinkture za lase
katera okrepčuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici 50 kr.
Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po cenikih in časopisih, tu- in inozemskih specialitet, medicinskega konjaka, malage, ruma, vsakovrstnega čaja itd.
Razpošilja dvakrat na dan po pošti.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Stanarinske
knjižice
za stranke
z uradno potrjenimi
dolžnicami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne
doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gl. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Največje veselje je lepo, bogato okrašeno božično drevesce.
Čudovito cenene krasne dekoracije, katere se dajo zopet naslednje leto porabiti, priporoča mnogokrat odlikovana trdka 779 3-1

Franz Karol Bisenius, samo Dunaj I., Singerstrasse 11.

Mah za božična drevesca, patentovan, v kartonu, srebrni ali zlat, 30 kr.
Ledenasto blišče kite, zlate, srebrne ali bronaste, 10 metrov 75 kr.
Snežnobela vata, dvojni zavitek, 12 kr.
Ledenasto blišče preja 15 kr.
Jako cenene sestave za loterijo in tombolo z glavnimi in raznimi podobitki, dobitek od 5 kr. višje.
Umetalni ognji za dvorane, sobe itd., primerni za Božič in Silvestrov večer, kolektorja velja 60 kr., 1 gl. 20., 2 gl. 50 kr. in 4 gl. 787 3-1

Ceniki zastoj in franko.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
27	9. zvečer	732.1	-2.0	brezv.	oblačno	
28	7. zjutraj	732.2	-3.6	al. sever	poloblačno	0.6
	2. popol.	731.4	0.5	"	jasno	
Srednja včerajšnja temperatura -2.5°, za 3-5° pod normalom.						

Eksekutivne dražbe.

Jere Franceljeve zemljišče v Ostrožniku (820 gl.) dne 2. decembra 1896 in 13. jan. 1897 v Mokronogu.
Antona Slaveca iz Knežaka posestvo (530 gl.) dne 7. dec. 1896 in 8. jan. 1897 v Ilir. Bistrici.
Matevža Škofica iz Jame nepremakljivo posestvo (220 gl.), terjatev 53 gl. 60 kr., dne 7. decembra 1896 in 12. jan. 1897 v Kranju.
Jožefa Slabeta iz Dol. Logateca nepremakljivo posestvo (1530 gl.), terjatev 112 gl., dne 10. dec. 1896 in 9. jan. 1897 v Logatecu.
Luke Šmid iz Gaštaja zemljišče (7470 gl.), terjatev 5000 gl., dne 10. dec. 1896 in 7. jan. 1897 v Škofji Loki.

Najtopleje priporočam za 754 11

Miklavževa darila
svojo bogato zalogo igrač, raznega lepotočja in nagizdnega blaga. Vse po najnižjih cenah.
Fr. Stampfel
v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle.

Najzborneja
glasbena orodja
ter najceneje so dobili neposredno pri
Avgust Prohasku, izdelovalcu godbinega orodja v Neukirchen pri Hebu, Češko.
Ceniki zastoj in franko. — Postrežba strogo rečna in pošena. 771 5-1

Gospodična želi vstopiti kot

prodajalka
v kakem manjšem mestu ali na deželi. 776 3-1
Ponudbe vsprejme upravnštvo „Slovenca“.

LUDOVİK BOROVNIK
= puškar =
v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52-30
Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj oenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan
izdelovatelja orgelj v Kamnigori (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala 55 novih orgelj
in izvršila nad 200 poprav.
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevlarski mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v naročanju raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpreprostejših do najfinišnih oblik.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristrojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini vzhodno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vseprejema tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po nizki ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča
priporoča se prečastiti duhovščini, cer-
kvenim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatančnejše izdelovanje
**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlata, Križevniški trg 4, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izde-
lovanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznani natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleiten),
slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

J. Kopac,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s sveto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Avstro-
Ogerski monarhiji.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in med priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lečar, trgovina s medom in voskom
v Ljubljani, Gledališne ulice št. 10.
Dobiva se tudi med v satovji, pitanec
in medenina prav po nizki ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevoa,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek
in suho satovje.

Drag. Matkovič
brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najnatančnejše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozornost.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
iz trdega lesa, poliran v orhovi
barvi,
volja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvijo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njuno
stroko vteevajoča se dela v meslu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzhodno
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnat barve v ploščevinastih posodah.
Največja zaloga karbolineja, masčobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar IVAN URAN Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 8
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
njih stroko
priporočata lepo svojo
zalogo
lončenih pečij, štedilnikov
trpežno v ognju iz-
delanih predmetov po
prav nizki ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR v Ljubljani
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo
**zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic**
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruze in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjavo
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga rezilnega orodja
in kirurških instrumentov
Ljubljana **Alojzij Vanino** Ljubljana
Stari trg št. 6. Valvazorjev trg št. 4.
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu nože, škarje, britve
itd. iz najboljšega jekla po nizki ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franjo Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ples-
karsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej
še se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevlarskega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

FRANC PAVŠNER krojač v Ljubljani,
Stari trg št. 6. Valvazorjev trg št. 4.
se priporoča preč. duhovščini in sl. občin-
stvu v naročila na **duhovniško in ci-
vilno obleko** po poljubnem kroju. zago-
tavlja jo trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko cenó.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v podkavanje konj in razno-
vrstnih voz, ima tudi v zalogi
raznovrstne voze in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapeci-
ranje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi spalna. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbori
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEČ
pozlata v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavlja jo zanesljivo delo in nizko cenó.

Alojzij Erjavce pr. Zor
čevljar — Ljubljana, čevlarske ulice 3
se priporoča prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje
raznovrstnega obutala
katero izvršuje od najpreprostejšega
do najfinejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blaga.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz veljblo-
dove diake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela

Vizitnice
v poljudni obliki priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različnih moke
po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktli,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob primicljah, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Laponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani prisrčno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepi želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisl apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prvi sirup raztaplja slez, upokojuje katelij, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. 668 20-2

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar svojih sestavi in svojem učinku popolnoma različni od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

J. Bendik-ova

v Št. Valentinu na Nižjeavstrijskem

**maščoba za
mazanje in likanje**

je najboljšo sredstvo
za ohranjanje usnja
in se dobiva
v Ljubljani
le pri trdku

M. Supan
na Dunajski cesti.

Pred ponarejanji svari se sl. občinstvo. 112 25-24

Moji izdelki

so kot dobri in oeni dalje znani!

Nikelnasta remont. ura 3 gld. 50 kr.;
srebrna remont. 6 gld.; zapinjača,
spir. brequet. 15 k. 10 gld.; s 16 k. 1 šaton,
sistem Glashütte 12 gld.; budilnik z za-
pinjačo, svetlo. l. vrste 1 gld. 70 kr.

Regulatôr:

1 dnevn. bilo 5 gld. 75 kr.,
10 " " 8 " 50 "

Čeniki s podobami o urah, verižicah, regulatôrjih, o zlat-
nini in srebrnini do najfinejšega dela brezplačno in franko. --
Kar ne ugaja, zamenjamo ali denar vrnemo.

Evg. Karecker, tovarna za ure,
77, Bregenz am Bodensee. (743 12-5)

Jamčimo dve leti.

Kathreiner
KNEIPP-POVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edno zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile
za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih
ponarejenih izdelkov je
treba paziti na izvirne sa-
voje s imenom
Kathreiner

768 20-20

Okič-evo 775 3-1

Wörishofsko Tormentil-milo

ima res velikanski učinek. Ko sem je rabil petkrat,
so se mi hudo razpokane roke popolnoma zacelile,
med tem ko sem prej dva meseca z raznoterim mazal
in mazal, a zboljšanja nisem dosegel. Odslej moja
družina ne rabi nobenega drugega mila za umivanje.

Učitelj Albus v Schramberg-u, Vittenberško.

Dobiti bo povsod; za sedaj naj se zahteva od vred-
nika Okič-a v Wörishofen-u, Bavarsko.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
originalnih steklenicah po 60 in 40 kr.; med konjak,
med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Želez-
nato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Lekarna A. Mardetschlaeger

„pri zlatem orlu“
v Ljubljani, poleg železnega mosta
priporoča navlašč

preparirano ribje olje

prijetnega vkuša in jako izvrstnega
učinka. — Cena steklenice 1 krono, 6 ste-
klenice 2 gld. 50 kr. — Poštna nakaznica
zadošča za naročitev.

To ribje olje dobiva se le v originalnih
steklenicah s papirnato zaporko z rdečim
tiskom, ter se naj ne zamenja z navadnim
ribjim oljem. 723 10-5

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarn 47 26-19

B. FRAGNER v Pragi

je vže nad 30 let splošno znano domače sredstvo,
katero pospešuje slast in prebavljenje
ter odvaža počasi in lahkotno.

Opomin! Vsi deli zavaja imajo
poleg odtisnjeno oblastveno potrjeno
varstveno znamko.

Glavna zaloga

Lekarna B. Fragner „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala stran, na vogalu Spornerejeve ulice.

Velika steklenica velja 1 gld., mala 50 kr., po pošti
20 kr. več. — Razpošiljanje sleherni dan.

Zaloge v vseh avstro-ogerskih lekarnah.

Prodaja materijala od knežjega dvorca.

Od porušenega knežjega dvorca v Ljub-
ljani prodajam po nizki ceni

stavbinski in drugi materijal,

kot: opeko, vezi, vrata, okna itd. itd.
na lici mesta ali pa na svojem domu v Ljubljani,
Trnovski pristan št. 14.

Val. Accetto,

554 62-49 zidarski mojster.

Domača trdka
Ana Hofbauer
v Ljubljani.

Velika zaloga
cerkvene obleke,
orodja
in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečasite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdka ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
šev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zato je, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45 40
imejateljica zaloge cerkvene obleke
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Zadruga pekov in kolačnikov v Ljubljani in Spodnji Šiški

je od 1. decembra 1896 nadalje za pečenje in pro-
dajanje kruha sledeče prenaradila:

Domač (privatni) kruh se bode pekel in sicer
komad brez razločka po 2 kr. od klg., denarni
procenti pri prodaji kruha bodo odpadli in se bode
dajalo po 20% v blagu.

Svežih žemlj dajalo se bode 6, starih 7 za 10 kr.,
stari kruh se ne bode jemal nazaj.

762 3-3

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Samo sveže in ukusne izdelke.

Jakob Zalaznik, Stari trg št. 21

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vedno svežih

slaščičarskih izdelkov za sv. Miklavža in Božič

kakor tudi 778 3-1

krasna darila za godove, najnovejše
bisquit za čaj, vino itd., najraznovrstnejše
in najfinejše blago.

Pismena naročila se hitro izvršujejo.

Nizke cene.

Velika izbira lepih, porabnih daril za božič in novo leto!

Najboljše ure po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Čeniki so franko na razpolago.

Novost: Stenske (Pendel-) ure z godbo
po jako nizki ceni. 711 7

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbni cele oprave za neveste.

Oskrbni oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
bell chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1.10 do 2.75
čet. " 6.25 " 15.—
Srajce za dečke,
v4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1.— do 1.40
čet. " 5.75 " 7.75
Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1.40
čet. gld. 4.50 do gld. 7.50
Dvanajst ovratnikov
od gld. 1.80 do 2.20.
Dvanajst manšet
od gld. 3.30 do 4.60.
12 prečlog
(Vorhemden)
od gld. 3.25 do 5.—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann

v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 48

Na prodaj sta

dva križeva pota

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—,
drugi 150 " visok, velja " 250.—

pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v
Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 745 6—6

Odlične slovstvene novosti, ozir. nove izdaje:

Dannerbauer: Praktisches Geschäftsbuch für den
Curat-Clerus Oesterreichs. Zweite, veränderte und
vermehrte Auflage. — 1531 strani, velika 8°. Ve-
zано v polusnje gld. 12.—.

Ebenhoch: Wanderungen durch die Gesellschafts-
politik. — 279 strani v 8°, gld. 1.80.

Haldinger's Selbstadvokat. Sechzehnte, viel-
fach vermehrte und verbesserte Auflage. — 1039 strani,
velika 8°. Vezano gld. 5.40. Potreben in praktičen
pripomoček za vsacega.

Karlin: Zgodovina razodetja božjega v stari zavezi.
— 144 strani v 8°, z zemljevidom sv. dežele. Ve-
zана gld. 1.—.

Kržič: Zbirka lepih izglede. I.—V. snopič (Angelji
— čud-ži). — 808 strani v 8°, gld. 3.—, za naroč-
nike „Dukovnega Pastirja“ gld. 1.50.

Lesar: Liturgika ali sveti obredi pri vnanji službi
božji. Četrti popravljeni natis. — 188 strani v 8°.
Vezana gld. 1.15.

Pesch: Christliche Lebensphilosophie. Zweite Auflage.
— 604 strani v mali 8°. Vezano gld. 2.82. — V tej
knjigi podaja pisatelj, eden največjih in najbolj spo-
štovanih katoliških modroslovcev, vsem olikanim kri-
stijanom prelepo zbirko dragocenih biseroz krščanske
modrosti. Tako dobro premišljenih, vabljivih in ko-
ristnih knjig le malo izide. Vse v kratkih jedrnatih
stavkih, jasno in resnično, spodbujajoče k premišlje-
vanju, lahko pomljivo, — misli, katere enako žarkom
razsvetlujejo sedanost in večnost.

Ratzinger: Die Volkswirtschaft in ihren sittlichen
Grundlagen. Zweite, vollständig umgearbeitete Auflage.
— 641 strani, velika 8°, gld. 4.80.

Schneid-Sachs: Grundzüge der Metaphisik im
Geiste des hl. Thomas von Aquin. Zweite, vermehrte
u. verbesserte Auflage. — 253 strani v 8°, gld. 1.80.

Šmid Krištof: Spisi, XI. zvezek. — 78 strani v
mali 8°, gld. —20, kartonirano gld. —30.

Tesnière: Handbuch der Anbetung des heiligsten
Altarsakramentes. Dritte Auflage. — 2 dela v mali
8°, skupaj vezana gld. 3.—.

Veliki katekizem ali krščanski nauk. — 224
strani v 8°, gld. —40.

Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni.
— 624 strani v 12°; v usnje vezano gld. 1.50, z
zlato obrezo gld. 1.80

Weber: Dreizehnlinden. Vierundsiebzigste Auflage. —
382 strani v mali 8°, vezano gld. 4.08. — Ime pes-
nikovo, kakor tudi število natisov priča o jedrnatosti
in ljubkosti tega lirsko-epskega speva.

Weiss: Sociale Frage und sociale Ordnung oder
Handbuch der Gesellschaftslehre. Dritte Auflage. —
2 zvezka, 1162 strani v 8°, gld. 4.80. — Po obsegu
majhno, po vsebini veliko delo. Neusahljiv vir in
veren kaja pot za vsacega, kateri hoče kot voditelj na-
stopati v krščansko-socialnem gibanju.

Ziegler: Eucharistia. Die Geheimnisse der Liebe Jesu
Christi im allerheiligsten Sakramente. Dritte, ver-
mehrte und verbesserte Auflage. — 392 strani v
mali 8°, gld. 1.20.

Zimmerer: Kräutersegen. — 463 strani v 8°, s
56 barvanimi slikami rastlin. Okusno vezana knjiga
gld. 4.80. — Pisatelj opisuje v poljudnem načinu
pomen naših domačih zdravilnih zelišč, kakor tudi
njihovo korist v gospodarskem obziru. Knjiga, katero
krasé in pojasnujejo dobro izvršene slike, ima namen
v stvarih slaviti Stvarnika, kar pospešuje tudi po-
božni duh, ki veje v njej.

Zupan: Cerkevni obredi. Tretji popravljeni natis. —
54 strani v mali 8°; gld. —20.

Zupan: Krščanski nauk za prvence. Sedmi natis. —
40 strani v mali 8°; vezan gld. —10.

Izbrana in jako bogata zaloga knjig vsake
vrste slovstva, posebno pa liturgičnih, kakor so:
**Missale Romanum, Missae pro defunctis, Bre-
viarium Romanum, Horae Diurnae, Rituale**
etc. Bogoslovna književnost. Pridige, legende,
knjige za premišljevanje in spodbudno živ-
ljenje. Molitvenikov največja izbira. Spisi
za mladino.

Izvršujejo se najtočneje vsa naročila
na avstrijske in inozemske časopise.

Najhitreje oskrbljevanje slovstvenih
rečij iz raznih strok in vseh jezikov.

KATOLIŠKA BUKVARNA

v Ljubljani, Stolni trg šte. 6.

737 3—2

Valentin Accetto,

zidarski mojster

161 45—40

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopij
ali v popraviljanja, prenaviljanja, dozidavanja ali povečavanja starih
poslopij, vzidavanja in postavljanja lončenih štedilnih ognjišč,
polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka, vse po najnižji
ceni, zagotavljajoč zanesljivo, strokovnjsko izvršitev z uporabo dobrega materiala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanje

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvršnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi nasvete in tudi posreduje pri nakupovanju stav-
benega prostora ali vže obstoječih stavb.

Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 105 24—22

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska borza.

Dne 27. novembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 30 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 85 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 30 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	936 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	364 " 50 "
London vista	119 " 85 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 82 1/2 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonondor)	9 " 53 "
Italijanski bankovci	45 " 17 1/2 "
C. kr. cekini	5 " 68 "

Dne 27. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 " — "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " — "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 60 "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kransko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 " 30 "
Priporitne obveznice državne železnice	223 " — "
južne železnice 3%	173 " 50 "
južne železnice 5%	127 " 75 "
dolenjskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	71 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 " 75 "
Akcije Ferdinandovseve železn. 1000 gl. st. v.	3380 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	425 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 " — "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	63 " — "
Montanska družba avstr. plan.	85 " 05 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155 " 50 "
Papirnih rubljev 100	127 " 62 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kuririh vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.